POGOVOR S KSENIJO BENEDETTI, ŠEFINJO PROTOKOLA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ksenija Benedetti: »Obisk je bil nekaj posebnega, z veliko lepih presenečenj, ki jih nikoli ne bom pozabila ...«

Velika gala predstava na dvoru

Prva dama slovenskega protokola o nekaterih ozadjih uradnega vladnega obiska v Savdski Arabiji, ki so dvignila več prahu doma kot v tujini

Dvajsetega šavala 1427 po islamskem koledarju ali 11. novembra 2006 po našem je bil dan za zgodovino: na kraljevem terminalu mednarodnega letališča King Khaled v Riadu je pristalo letalo s prvo slovensko vladno delegacijo, ki je kadar koli uradno obiskala Savdsko Arabijo. Sprejem je bil veličasten. Toda še prej, preden je zapustila savdskoarabska tla in nadaljevala obisk v Kuvajtu, je »po hitri pošti« prišlo v Slovenijo sporočilo, da so ženske v delegaciji v Savdsko Arabijo prišle »gole«.

Ona ve, kako se stvari streže

Ksenija Benedetti, rojena leta 1965, je po diplomi na Filozofski fakulteti (smer muzikologija) v Ljubljani pridobila še diplomo MBA (Master of Business Administration) in diplomo LSPR (London School of Public Relations). Po zaposlitvi v Avditoriju Portorož kot vodja kulturne dejavnosti in Metropol Group kot vodja protokola je bila leta 2000 imenovana za šefinjo Protokola RS, po objavi razpisa decembra leta 2003 pa ponovno za dobo pet let. Pripravila je več izjemno pomembnih obiskov, med drugim srečanje Busha in Putina, srečanje 16 predsednikov srednjeevropskih držav, srečanje predsednikov vlad SEP, prvi uradni kraljevi obisk v naši državi, obisk danske kraljice, vsega je bilo več kot 250 mednarodnih obiskov doma in v tujini ter več kot 1800 protokolarnih dogodkov in več kot 50 državnih proslav.

Bog se usmili ... Se je *Kseniji Benedetti*, šefinji slovenskega protokola, res pripetil tako neroden in neodpustljiv spodrsljaj?

»Golota« seveda ni bila mišljena dobesedno. Tistih nekaj žensk v stočlanski, predvsem moški »odpravi« je bilo oblečenih po vseh evropskih merilih spodobnega oblačenja, Savdska Arabija pa je država, v kateri življenje krojita šeriatsko pravo in Koran. Med osnovnimi pravili je tudi to, da ženske z ničimer, ne z oblačenjem ne z obnašanjem, ne smejo moških spodbujati h grehu. So se slovenske ženske, med njimi soproga ministra za zunanje zadeve **Meta Rupel** in spremljevalka predsednika vlade **Urška Bačovnik**, mar pregrešile, ker se po prihodu na riadsko letališče niso pokrile in odele v hidžab? Med ostrimi opazovalci v delegaciji je završalo in glas je po mobilnih telefonih segel v domovino: »Škandal ...«

Ksenija Benedetti se ob takih očitkih vidno razburi. Pogovor s prvo damo slovenskega protokola, ki ne more skriti mediteranskih korenin, je bil tudi sicer nabit s temperamentnimi vzkliki in povsem sproščen.

Večerja za 120 moških in dve ženski

Obisk slovenske vladne delegacije v Savdski Arabiji je bil prvi v zgodovini naše države na tako visoki ravni, a dotakniva se dogodka, ki je v domovini odjeknil kot protokolarni spodrsljaj: ste se ženske ob prihodu na letališče res pozabile pokriti, kot tam zapovedujeta Koran in običaj.

»Nikakor se nismo ‚pozabile' pokriti! Je morda kdo od teh, ki ‚modrujejo' in na hitro z levo roko sodijo, vprašal, kakšen dogovor smo imeli s savdskim protokolom? Nekateri so celo menili, da gospodična Urška Bačovnik nikakor ne bi smela hoditi ob Janezu Janši, ko smo stopili z letališča. Da se to ne sme in da tako pač ne gre ... Res me zanima, kdo si jemlje pravico, da sodi o tem, kaj se sme in kaj ne! Kdo od njih pozna protokol? Na potovanju v Savdsko Arabijo in Kuvajt ni bila storjena nobena napaka, ne z naše ne s tuje strani, saj smo se o vsem podrobno dogovorili s protokoloma obeh držav.

Obisk je bil pravzaprav res nekaj posebnega, z veliko lepih presenečenj, ki jih nikoli ne bom pozabila, in gostoljubnostjo, kakršno sem zelo redko doživela. Kar zadeva rute, pa je bilo tako: savdskoarabski protokol nam je ves čas zagotavljal, da jih ženskam v tujih delegacijah ni treba nositi. Kljub temu sem vzela s sabo kakšnih petnajst temnih rut, pač za vsak primer. Ko sem se s šefom protokola, s katerim sem se hitro ujela, vozila v avtu, sem mu rekla: ‚Povejte mi iskreno, prosim, še enkrat, ali se moram danes zvečer za večerjo s predsednikom vlade pokriti?' Šalil se je in odgovoril, da nikakor ni treba, a naj si vseeno morda poskusim nadeti ruto, in če si bom všeč, naj jo obdržim. Razumela sem, da bo bolje, če si lase pokrijem, in prav je bilo, da sem to naredila. Na večerji s predsednikom savdskoarabske vlade je bilo približno 120 moških, ženski pa sta bili samo dve, gospa Nataša Šuštar iz kabineta predsednika vlade Janeza Janše in jaz. Zelo slabo bi se počutili, če ne bi imeli rute.«

Bili sta tako rekoč, oprostite, blaženi v krogu moških, ki na take dogodke ne pridejo v spremstvu žena ...

»Tudi sicer so ženske v Savdski Arabiji izločene iz takega dogajanja. Midve sva bili na večerji oblečeni v primerna temna oblačila, in ko smo posedli, je zanimanje za naju skopnelo.«

Kraljevina Savdska Arabija je država, ki o pravicah žensk noče kaj dosti slišati. Kako so sprejeli vas?

»Tako kot povsod drugod po svetu – zelo lepo. Šef protokola, s katerim sem se največ družila, je pet let študiral v Ameriki, zato zelo dobro pozna navade drugačnega sveta. Ko pa smo šli v narodni muzej in mimo nakupovalnih centrov, je bilo približno tako, kot bi pri nas gledali ženske, če bi bile povsem pokrite. Ženske tam same hodijo v nakupovalne centre in kupujejo obleke, ki so prav take kot evropske, ter jih nosijo pod tradicionalnimi oblačili. Ker pa same še vedno ne smejo voziti avta, vsak moški, ki ima nekaj denarja, ženi priskrbi šoferja. Tudi šef protokola je imel stalno zaposlenega šoferja, ki je prevažal ženo in otroke. Sicer pa nimam niti ene pripombe. Nič takega ni bilo, da bi lahko rekla, evo, tukaj so ga pa res malo polomili. Nič, niti v najmanjši podrobnosti.«

Vrstni red vilic ni najbolj pomemben

»Drobna pravila dobrega obnašanja je sicer dobro poznati, ker je človek potem bolj samozavesten. Mislim pa, da to v življenju ni najbolj bistveno. Bolj pomembno kot to, katero žlico ali katere vilice moramo najprej prijeti, da je po bontonu, je imeti v sebi spoštovanje do človeka, do države in do posameznih institucij. To je tisto, kar včasih manjka ljudem.«

Leto čenč in govoric

Letošnje leto je bilo plodno za govorice. Ne samo bližnjevzhodna turneja, tudi obisk monaškega kneza Alberta II. v Sloveniji jih je kar nekaj spodbudil. Kako to, da ste na srečanje in večerjo z njim vabili ljudi iz estrade in mnoge druge, ki so dvignili val začudenja, od kod jim ta čast?

»Včasih imam občutek, da državni protokol res že vsak obvlada, in to do najmanjše podrobnosti. Če jaz kakšnega področja ne poznam, se bom vsekakor prej pozanimala, preden bom o nečem sodila. Bilo je veliko govoric in vprašanj, ali smo v protokolu nori, da na slavnostni sprejem na Bledu vabimo dekleta iz estrade. Nekateri so na pamet ocenjevali in nas opozarjali, kako velik spodrsljaj smo naredili, nihče pa se pri nas ni pozanimal, kako je bilo v resnici. Sprejem je organizirala monaška stran, sama sem bila tam le gostja in vse, kar je državni protokol imel s spiskom vabljenih, je bilo to, da smo dodali nekaj imen iz slovenske politike in gospodarstva. Govorice pa kot govorice po dolgem in počez, na pamet in vsevprek.«

Če sva že pri govoricah: ko je predsednik vlade Janez Janša na državno proslavo dneva reformacije v Cankarjevem domu prišel s spremljevalko Urško Bačovnik, so bile pripombe, da je protokol spet malo zamočil in da njena obleka za tak dogodek ni bila najbolj primerna ...

»Protokol ni prav nič zamočil. O obleki gospodične Bačovnik ne bom sodila. Vesela sem, da se je predsedniku to zgodilo in obema želim vso srečo. To je lepa zgodba in nikar ne imejmo pritlehnega in gostilniškega odnosa do nje. Koliko je bilo samo ‚bistroumnih' izjav, kaj neki je kraljevi dvor v Riadu govoril o tem, da nista poročena. Tu ni niti trohice resnice. Prevečkrat se iz muhe dela slona, in to slona, kakršen niti slučajno ne obstaja.«

Marjana Vončina

Nič zvončkov in trobentic na kravatah

»Za vsak sprejem sproti se odločamo, kakšna naj bodo oblačila. Za večerjo ob uradnih obiskih je dovolj temna obleka. To ne pomeni temno rjava ali temno zelena, ampak temno modra, temno siva ali črna. K temni obleki je treba nositi svetlo srajco, najbolje belo, in ‚resno' kravato, se pravi brez rožic, trobentic, marjetic, balončkov, živalic in podobnih vzorčkov. In seveda ne belih nogavic ... Druga stopnja večerne obleke je smoking , najvišja pa frak, ki ga predpišemo le ob kraljevih obiskih.«

Kaj pa, če je na sprejem, za katerega je obvezen frak, vabljen varuh človekovih pravic, za katerega se ve, da brani svojo pravico, kar se bolj svobodnega oblačenja tiče?

»Varuha človekovih pravic na večerjo, na kateri so bili predpisani fraki, ni bilo.«